

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. In quo situs sit conceptus Perfectionis: ubi, de Perfectione
simpliciter simplice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO SEXTA.

De Perfectione Dei.

POST Dei Simpliciter agitur S. Thomas de illius Perfectione, Veriâque circa eam scitu digna, inquirat. Sancti igitur Doctoris vestigiis insistentes, Disputationem hic de Dei Perfectione instituemus, eamque tum in Attributis ejus intrinsicis, secundum se spectatis, tum eorum ad res creatas comparatione factâ, indagabimus. Ad quam tamen melius percipiendam, prius in quo sita sit perfectio inquirendum.

SECTIO PRIMA.

In quo situs sit conceptus Perfectionis.
Vbi de Perfectione simpliciter
Simpliciter

I.
Perfectum
quasi con-
summatum
factum.

PERFECTUM, si nominis Etymologiam spectemus, idem est ac totaliter & consummatum factum: quo sensu certum est Deo non competere, utpote qui omnino non est factus: quod autem factum non est, perfectum proprie dici non potest, ut notavit S. Thomas hic q. 4. art. 1. ad primum: & S. Isidorus lib. 1. Sentent. cap. 2. sent. 4. De consummatione, inquit, alicujus facti dicitur perfectio: Deus autem, qui non est factus, quomodo est perfectus? Alia ergo hujus rei notio investiganda.

II.
Perfectum
est, cui se-
cundum
statum suum
nihil deest.

Secundò itaque, ut in hac quaestione 4. a. 1. in fine corporis advertit S. Thomas, perfectum dicitur, cui nihil deest secundum modum suae perfectionis: quod ex Aristotele, 5. Meth. tex. 21. desumptum est, videturque communis hujus vocis acceptio, ut scilicet illud censetur perfectum, quod in suo ordine integrum est, omniaque habet, quae ei juxta naturalem exigentiam debentur.

III.
Aliud est
nomen per-
fecti aequè
fortiri, aliud
aequè per-
fecti.

Dices, hinc sequi, muscam aut formicam aequè perfectam esse, ac Angelum; tam enim formica in sua tenui re nihil deest, quam Angelo. Resp. muscam & formicam, aut aliud hujusmodi, cui nihil eorum deest, quae illi naturaliter debentur, perfecti nomen aequè fortiri, sed non aequè perfecti: haec enim duo sunt diversissima; perfectum quippe patitur magis & minus. Quamvis namque perfectum illud omne sit, quod partibus suis omnibus constat, quò tamen partes sunt praestantiores, eò res illa est praestantior, & perfectior. Sic homo est multò perfectior compositum lapide aut bruto. Sic in artefactis, exigua aliqua domus, ex terrâ, ligno, aut rudi aliâ materiâ fabricata, si partibus suis omnibus constaret, esset perfecta, cum ad essentiam domus nihil ei deesset: at sine dubio perfectior multò domus esset amplum ali-quod palatium ex marmore, aut pretiosa aliâ materiâ exaedificatum, nullusque sanæ mentis, hanc domum non diceret illi multis gradibus antefereendam.

IV.
Perfectio
simpliciter

Perfectio duplex est, simpliciter simplex, & non simpliciter simplex, seu absolute, & secundum quid. Perfectio simpliciter simplex à Theologis communi-

ter ex S. Anselmo in Monol. c. 14. circa medium, & in Profol. cap. 5. & II. fine, sic definitur: Est perfectio, quae melior est ipsa quam non ipsa in quolibet individuo. Hujusmodi perfectiones sunt substantia, vivens, Spiritus, Actus purus, Deitas: item Sapientia, Bonitas, & similia: quae nimirum perfectiones alias se meliores, vel etiam aequales ab Ente in quo sunt, non excludunt; quas proinde melius est habere, quam non habere. E contra verò, Corpus, Accidens, Potentialitas, & id genus alia, non sunt perfectiones simpliciter, sed secundum quid, cum perfectiones alias se meliores, nempe rationem Substantie, Spiritus, Actus puri &c. ab eo in quo sunt, excludant.

simplex, &
non simpli-
citer sim-
plex.

Id verò notandum: cum dicitur, Perfectionem simpliciter simplicem esse illam, quam cuilibet Enti, seu individuo, melius est habere quam non habere, intelligendum id esse de quolibet Ente, non in particulari, & secundum propriam cujusque naturam, sed generatim sumpto, ut sensus sit, perfectionem hujusmodi illam esse, quam cuilibet enti, eo ipso præcisè quòd Ens est, melius est habere quam non habere. Si enim propriam & particularem cujusque rei naturam spectemus, & juxta illam, hanc S. Anselmi definitionem interpretemur, ut nimirum illa sit perfectio simpliciter simplex, quam melius sit quodvis ens in particulari habere, quam non habere, ratio lapidis, aut ligni, & similes, erunt perfectiones simpliciter simplices, cum lapidi melius sit habere rationem lapidis, quam eam non habere, utpote quam si non haberet, destrueretur, cum in alienam naturam migrare nequeat: Unde illi melior est ratio lapidis quam Angeli: & universum, rei, etiam imperfectissimæ, melior est propria exilis perfectio, quam aliena quantumvis præstans & excellens.

V.
Quo pacto
intelligenda
sit haec per-
fectionis
simpliciter
simplicis
descriptio.

Addo tamen, non carere probabilitate, quod affirmat P. Arriaga hic, d. 49. sect. 3. num. 16. posse perfectionem simpliciter simplicem explicari in ordine ad naturam cujusque rei, etiam in particulari sumptam, modò comparatio non absolute fiat, sed conditionatè, ut nimirum illa sit perfectio simpliciter simplex, quam si per impossibile lapis, leo, aut equus ex. g. habere posset, melior ei esset quam ulla alia perfectio tum hac impossibilis. Quam tamen acceptionem exillimo in re non differre à præcedente.

VI.
Alia acco-
ptio per-
fectionis sim-
pliciter sim-
plicis.

Dices, ex dictis sequi, Relationem Paternitatis in divinis (idem est de aliis) non esse perfectionem simpliciter simplicem, cum à Persona seu supposito Patris excludat perfectionem aequalem, Relationem scilicet Filiationis, & Relationem Spiracionis

VII.
Suntne Rela-
tiones in Di-
vinis per-
fectiones sim-
pliciter sim-
plicis.

TOMVS I. tionis passiva, quarum utraque æquè bona ac perfecta est, ac Relatio Patris; ergo nulla Relatio divina est perfectio simpliciter, cum non sit melior ipsa quam non ipsa in omni Ente. P. Suarez 1. p. lib. 3. de Trin. cap. 10. num. 4. ob hanc ipsam rationem affirmat, Relationes divinas non esse perfectiones simpliciter simplices: quod similiter docet Tannerus hic d. 2. q. 3. dub. 2. num. 4. asserens esse communem sententiam.

VIII. P. Granado tamen censet, Relationes divinas esse perfectiones simpliciter simplices propter circumfessionem; licet enim Pater realiter distinguatur à Filio, Filius nihilominus est in Patre, & Pater in Filio, ac Spiritus Sanctus in utroque. Unde distinctio hæc Relationum nihil è Patre, vel ullà alià Persona divinà, excludit. Deinde Relationes istæ quamvis inter se oppositæ, omnes tamen cum Naturâ Divinâ identificantur, utpote cum qua nullam habent oppositionem, nullamque proinde ab eâ perfectionem excludunt. Unde perfectionem simpliciter dicunt aliqui illam esse, quæ Melior est ipsa, quam non ipsa. non in quolibet Ente simpliciter, prout etiam includit suppositum, sed in qualibet naturâ. Relationes etiam hæc esse perfectiones simpliciter simplices affirmat P. Arriaga Disp. illâ 49. sect. 3. num. 16, & alii. Utraque opinio est probabilis, & juxta fundamenta hæc posita, facile defendi potest.

IX. Idem, juxta diversas sententias de actu libero Dei, dicendum videtur de volitione Mundi, qua nolitionem mundi æquè perfectam atque est mundi volitio, à Deo excludit. Si ergo actus Dei liber sit adæquatè intrinsecus, quamvis quoad entitatem & realiter nihil à Deo per volitionem mundi excludatur, excluditur tamen aliquid virtualiter, cum nequeat Deus simul intrinsecè velle & nolle mundi creationem, vellet enim contradictoria. Siquis ergo propter virtuales hanc exclusionem, & istiusmodi inter hos actus pugnam, dicere velit, volitionem aut nolitionem mundi, vel alium quemcunque actum Dei liberum, non esse perfectionem simpliciter simplicem, per me licet, modò nihil dicat re ipsa & à parte rei per actum ullum liberum excludi, quasi quidquam in Deo foret in essendo liberum. In aliâ verò sententiâ actum liberum Dei, quâ liberum, constituyente in connotatione alicujus extrinseci, in hac, inquam, sententiâ, nullus actus liber Dei adæquatè sumptus, potest esse perfectio simpliciter simplex, cum non sit adæquatè Deo intrinsecus, qualis esse debet omnis hujusmodi Dei perfectio.

X. P. Estremò, Hic notandum cum Molina, 1. p. q. 4. a. 2. d. 2. negationes & privationes non esse perfectiones simpliciter simplices, cum omnino non sint perfectiones, utpote quæ nihil sunt. Cum ergo dicitur, Perfectio simpliciter simplex est, quam melius est habere, quam non habere, per non habere non est intelligendum præcisè melius esse habere illius negationem, sed habere naturam aliquam excellentem, in qua negatio illa fundatur. Sic inimitabilis ex. g. non est perfectio simpliciter simplex, quam proinde Enti quâ Enti, seu generati sumpto, præstat non habere, non tamen propterea satius est, & optabilius, esse negationem equi quam equum: sed dum dicitur, melius esse non esse equum, sensus est, præstare habere naturam aliquam nobilem, puta intellectualem, quæ scilicet majorem vel æqualem sibi perfectionem non excludat, quæque negationem in se equi fundet, & exigit.

SECTIO SECUNDA.

Sitne Deus summè perfectus: Vbi, an, & quomodo rerum creaturarum in se perfectiones contineat.

DEUM summè excellentem & perfectum esse, omnium vox est, ipsius etiam fidei calculo firmata. Sic Math. 5. 4. 48. dicitur, *Estote perfecti sicut & Pater Vester celestis perfectus est.* Quod explicans Concilium Lateran. Capite Damianus de sum. Trin. *Estote, inquit, perfecti perfectione gratia; sicut Pater Vester celestis perfectus est perfectione natura.* Summam verò hanc Dei perfectionem pulchrè declarat Ecclesiasticus cap. 43. v. 32. his verbis: *Glorificantes, inquit, Dominum quantumcumque potueritis, supervalebit enim adhuc, & admirabilis magnificentia ejus. Benedicentes Dominum, exaltate illum quantum potestis: major enim est omni laude, &c.*

In hac etiam veritate tradendâ & explicandâ, multi sunt Sancti Patres. Ex infinitis, quæ proferunt, pauca tantum depromam. Sic S. Gregor. Nazian. oratione 49. post medium: *Certe, inquit, hoc est Deus, quod cum dicitur, non potest dici; cum estimatur, non potest estimari; cum definitur, ipsa definitione crescit, quem omnia nesciunt, & mentiendo sciunt.* S. Augustinus lib. 5. de Trin. c. 1. *Intelligamus, inquit, Deum, si possumus, quantum possumus: cumque varia de naturâ divinâ præstantiâ dixisset, subjungit: Quisquis Deum ita cogitat, etsi nondum potest invenire quid sit, piè tamen cavet quantum potest, aliquid de eo sentire, quod non sit.* S. Anselmus in Prologo, cap. 15. *Ergo, inquit, Domine es quiddam majus quam cogitari possit.* Idem frequentè affirmat alii Patres: ad quam rem appositè Paraphrasis Chaldaica initium Psalmi 64. *Te decet hymnus Deus in Sion, ita interpretatur, Coram te reputatur sicut silentium laus.* Quasi diceret, tantas tamque incomprehensibiles esse Dei excellentias, ut eas admirari satius sit, quam loqui, sacroque potiùs silentio involvendas esse, quam prædicandas.

Ratio denique est: Nomine etenim Dei intelligunt omnes supremum aliquod Numen, penes quod est creatio & administratio Univerfi: Deus proinde summâ potentia præditus sit oportet, & sapientiâ, ac reliquis perfectionibus contineat his conformes, omniaque in se summa habeat: talis demum sit, quo majus aut melius cogitari nihil possit. Quòd si aliud perfectius possibile menti occurreret, hoc, non illud, censendum esset Ens supremum, Deiçque nomen ac Numen fortiretur.

Deus insuper non solum Ens est, entium quæ cogitari possunt, perfectissimum; sed rerum omnium creaturarum in se perfectiones complectitur, sicque Ens est, non in aliquo tantum particulari, sed in omni entis genere perfectissimum. In hac veritate astruendâ firmandâque, non minùs sunt Sancti Patres, quam in præcedente.

Probatur primò: Sacra enim Scriptura hoc variis locis aperte asserit. Sic Exodi 33. v. 19. dicit Deus Moyfi, *Ego ostendam omne bonum tibi, volens nimirum aliquo modo ostendere seipsum.* Sic ad Rom. 11. v. 36. ait Apostolus: *Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia.* Item Psalm. 49. v. 11. *Pulchritudo agri mecum est.* In quem locum S. Augustinus, *Cum illo, inquit, id est, cum Deo, est*

I.
Fides docet,
Deum esse
summè per-
fectum.

II.
Dei excellen-
tiam decla-
rant Patres.

III.
Ratio cur
Deus esse de-
beat summè
perfectus.

IV.
Deus rerum
omnium crea-
turarum per-
fectiones in
se continet.

V.
Ex Scriptu-
rà & Patri-
bus proba-
tur, rerum
omnium
perfectiones
in Deo con-
tineri.

totum